

כי אתא רבין מארץ ישראל לבבל, אמר: כך אמרתי שאלתי לפני רבותי:

כי צד אומר הכתוב "וחגותם אותו חג לה' שבעת ימים"?

והרי פעמים שאי אתה מוצא אלא ששה ימים להקרב קרבן חגיגה. כגון, שחל יום טוב הראשון של חג הסוכות בשבת, שאז גם שמיני עצרת חל בשבת.

אמר אביי: אבין תכלא [שמו של אדם שהיה קובר את בנין] לימא הוא זה שראוי לומר כי הא מילתא, שאלה שאינה הגונה שכזאת. ולא מן ראוי לרבין לשאול אותה.

היות ופשוטו של מקרא הוא: שמנה — לא משכחת לה כלל. שבעה — איתא ברוב שנים.

אמר עולא אמר רבי אלעזר: שלמים ששחטן מערב יום טוב — אינו יוצא בהן לא משום שמחה, ולא משום חגיגה.

משום שמחה, דכתיב [דברים כז] "וזבחת ושמחת" — בעינן זביחה ביום טוב, בשעת שמחה, ובהם יוצא ידי חובת שמחה, וכשזבח בערב יום טוב ליכא זביחה בשעת שמחה. (1)

עא-א

משום חגיגה אינו יוצא בו, היות שקרבן חגיגה הוא דבר שבחובה, וכל דבר שבחובה אינו בא אלא מן החולין ולא מן קרבן שלמים.

ולכן אפילו אם הביא בתורת שלמים ביום טוב עצמו אינו יוצא בהם ידי חגיגה.

לימא מסייע ליה לעולא, מהא דכתיב קרא יתירה:

כתיב [דברים טז ג] "חג הסוכות תעשה לך שבעת ימים".

ולאחריו כתיב "ושמחת בחגך", דהיינו, באותם שבעת הימים.

ושוב חזר הכתוב ואמר "שבעת ימים תחוג לה' אלהיך — והיית אך שמח".

למדנו מכאן שהשמחה היא בשבעת ימי חג הסוכות ולא ביום השמיני.

אך מהיתור של הפסוק השני, שחזר הכתוב ואמר "והיית אך שמח" — למדנו לרבות לילי יום טוב האחרון [של שמיני עצרת] לשמחה, שחייבים לאכול בו בשר שלמים שהובאו ביום השביעי, שבהם יש שמחה.

אך השאגת אריה והערוך לנר [סוכה מח] והמאיר לעולם וכן החזון איש סוברים שאין מצוה שכזאת.

ועיין במאירי בחגיגה שהביא דעת מי שאמר שיש מצוה לזבוח שלמי שמחה ודחה אותו. והחזון איש הסתפק אם יש מצוה לאכול בשר שלמים פעם ביום ופעם כלילה או שדי לאכול פעם אחת ביממה [עמודים 410, 446].

1. נחלקו רבותינו האחרונים אם צריך לזבוח שלמי שמחה לשם מצות שמחה ברגל, או די באכילת בשר קדשים, גם אם לא היתה בשעת זביחה מחשבה לזבוחם כשלמי שמחה.

הצל"ח בחגיגה דף ו והאמרי ברוך [בהגהות לטורי אבן חגיגה אבני מילואים דף ו] וכן כתב האבי עזרי שיש מצוה להקריב לפחות פעם אחת קרבן לשם שלמי שמחה.